

Bréfa- og málasafn 1954, seinni hluti

Bjarni Benediktsson – Stjórnmal – Dómsmálaráðherra – Menntamálaráðherra – Bréf – Aðalsteinn Eiríksson – Axel V. Tulinius – Guðjón Kristinsson – Guðjón Sigurðsson – Gunnar Jóhannesson – Halddór Finnsson – Helgi Tryggvason – Jan Willem Marius, J.W.M Snouck Hurgronje – Jón Pálsson – Magnús Gíslason – Steingrímur Bernharðsson – Undirskriftalisti vegna Búnaðarbankans – Tillögur um framboð á lista Sjálfstæðisflokksins

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

---

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Stjórnmalamaðurinn
Askja 2-17, Örk 6

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Hótel Borg
Reykjavík

14/3 1954.

Kæri sendiherra,
Góði collega

Mér kom til hugar að fréttu af þér, nú á 10 ára lýðveldisafmælinu, hvað Englendingar - brezka stjórnin - myndu hugsa til að gera Íslandi og Íslendingum til sæmdar sérstaklega? Lendir allt að lokum okkar á milli í áframhaldandi "landhelgisþjarki", eða hvað?

Eins og menn muna voru lítil tæk á því fyrir "vinveittar þjóðir" að sinna þess háttar í stríðinu, er við heimtum heim fullt frelsið, en nú er ekki heimsstíð, en kannské áðurnefnt þjóðastríð: Breti og Íslendinga? Nokkrir af betri mönnum Breti fylgdust nokkuð með þá, hverju fram fór og lyktaði 17. júní 1944, og t.d. hver hafði þá aðalforustuna, en ætli þeir vilji nokkuð skeyta því nú, - ????

Þú segir mér eitthvað um þetta, ef þér sýniat, við tækifæri, eða hvort þú lætur þig þetta skifta gagnvart stjórnarvöldum þar í sveit etc.

Þú hefir nú heyrt um "handritamálið", orðsendinguna frá Dönum, þótt ekki sé nú allt komið fram(?). Ekki er nú framförinni að hrósa, þótt Sigurður okkar væri sendur.

.....

24. apríl, 1954.

Góði vinur,

.....

Þú biður mig um fréttir af því hvað brezka stjórnin muni hugsa til að gera Íslandi og Íslendingum til sæmdar, sérstaklega á 10 ára lýðveldisafmælinu. Ekki hefi ég neinar fregnir af því að Bretar hugsi sér til að gera neitt, og heldur bykir mér ólíklegt að þeir hugsi til hreyfings í þessu efni. Ekki mun þó landhelgismálinu til að dreifa þar, því ég hefi ekki orðið var við neina óvináttu á hærri stöðum í Íslands garð vegna þess. Þú segir ennfreður að nokkrir af betri mönnum Breta hafi fylgst með því sem fram fór og lýktaði 17. júní 1944, og hver hafi þá haft aðalforustuna, en ekki hefi ég heyrt neinn minnst sérstaklega á það þó þau rúmlega 3 ár sem ég hefi verið hér. Ef um einhverja sæmdarauka yrði að ræða, myndist mér að rétta leiðin væri að utanríkisráðuneytið hreyfði slíku við brezka sendiráðið í Reykjavík, en eins og þú munt vita, mundi ég ekki geta gert "démarche" nema samkvæmt fyrirmælum eða ábendingu frá ráðuneytinu heima.

....

Reykjavík, 24. október 1954.

Herra sendiherra
Torgeir Andersen-Rysst,
Reykjavík.

Heiðraði vinur.

Með vísun til samtals okkar um Ole Nordmann Olsen og möguleika hans til inngöngu á niðursuðuskóla í Noregi sendi ég nú upplýsingar þær, sem ég hefi um hann fengið frá Sigurði Bjarnasyni, forseta neðri deildar Alþingis. Jafnframt því, sem ég þakka góðvild þína og áhuga fyrir að greiða úr þessu máli, vil ég biðja þig um að færa Sven Nielsen beztu þakki minar fyrir velvild hans. Það mundi vissulega vera mikill greiði, sem þið gerðuð ekki aðeins hinum unga manni heldur íslenzku atvinnulífi, ef þið gætuð komið þessu máli fram.

Með vinsemi og virðingu.

Ágúst Hafberg, frkvstj., Mávahl. 34.	Guðbjartur Ólafsson, hafns.m., Framn.v. 17.	Ólafur Björnsson, próf., Arag. 5.
Angantýr Guðjónsson, verkam., Miðstr. 4.	Guðmundur H. Guðmundsson, húsg.smm., Háteigsv. 14.	Ólafur Pálsson, mæl.ftr., Dráp. 24.
5 Árni Snævarr, verkfr., Lauf. 46.	Guðrún Guðlaugsdóttir, frú, Freyjug. 37.	Páll S. Pálsson, frkvstj., Kvisth. 19.
Ásgeir Pétursson, lögfr., Hringbr. 81	Guðrún Jónasson, frú, Amt. 5.	Pétur Sæmundsen, viðsk.fr., Bólst.hl.11.
Ásgeir Sigurðsson, skipstj., Hátún 19.	Gunnar Helgason, erindr., Efstas. 7.	Ragnar Lárusson, framf.ftr., Grett. 10.
Ásgeir Þorsteinsson, verkfr., Fjöln. 12.	1 X Gunnar Thoroddsen, borgarstj., Oddag. 8.	Ragnheiður Helgadóttir, frú, Laugaveg 66 B.
Auður Auðuns, frú, Egissíða 86.	Hafsteinn Bergþórsson, frkvstj., Mararg. 6.	Sigmundur Halldórsson, arkitekt, Víðim. 41.
2 X Björgvin Frederiksen, velv., Lindarg. 50.	6 Jóhann Hafstein, bankastj., Barmahl. 32.	Sigríður J. Magnússon, frú, Laugaveg 8?
Davíð Ólafsson, fiskim.stj., Mararg. 5.	Jón Thorarensen, prestur, Egissíða 94.	4 X Sigurður Magnússon, frkvstj., Heiðarg. 56.
Einar Ólafsson, bóndi, Lækjarhvammi.	Jónína Guðmundsdóttir, frú, Barónsstíg 80.	Sigurður Pétursson, gerlafr., Hraunteig 15.
8 X Einar Thoroddsen, skipstj., Bráv.g. 16 A.	7 Jónas B. Jónsson, fræðslufr., Melhaga 3.	7 Sigurður Sigurðsson dr., yfirlæknir, Skeggjag.2.
Friðleifur I. Friðriksson, bifrstj., Lindarg. 60.	Kristín Sigurðardóttir, frú, Bjarkarg. 14.	Sigurjón Jónsson, járnsn., Laugaveg 72.
Friðrik Einarsson, læknir, Hamrahl. 13.	Kristján Jóh. Kristjánsson, frkvstj., Hringbr. 32	Sveinbjörn Hannesson, verkstj., Ásvallag. 65.
Geir Hallgrímsson, lögfr., Dyngjuv. 6.	Kristján Sveinsson, læknir, Öldug. 9.	Ólfur Þórðarson, læknir, Bárug. 13.
3 X Gísli Halldórsson, arkitekt, Barmahl. 14.	Lára Sigurbjörnsdóttir, frú, Ásvallag. 23.	Þorbjörn Jóhannesson, kaupm., Flólag. 59.
Gróa Pétursdóttir, frú, Öldug. 24.	Lárus Pétursson, frkvstj., Skúlag. 60.	Þór Sandholt, arkitekt, Reynimel 31.

Aðalmenn:

Geir Hallgrímsson
Jóhann Hafstein
Sigurður Sigurðsson
Þorbjörn Jóhannesson
Auður Auðuns
Ragnar Lárusson
Sveinbjörn Hannesson
Guðmundur H. Guðmundsson

Varamenn:

Gróa Pétursdóttir
Gísli Halldórsson
Pétur Þorgeirsson
Ásgeir Pétursson
Arni Snævarr
Sigurður Pétursson
Einar Thoróddsen
Úlfar Þórðarson

Aðalmenn:

Geir Hallgrímsson
Gróa Pétursdóttir
Jóhann Hafstein
Þorbjörn Jóhannesson
Sigurður Sigurðsson
Gunnar Thoróddsen
Guðmundur H. Guðmundsson
Einar Thoróddsen

Varamenn:

Auður Auðuns
Arni Snævarr
Sigurður Pétursson
Kristján Jóh. Kristjánsson
Pétur Sæmundsson
Gísli Halldórsson
Pétur Þorgeirsson
Einar Pálsson

Aðalmenn

Geir Hallgrímsson
Jóhann Hafstein
Sigurður Sigurðsson
Þorbjörn Jóhannesson
Auður Auðuns
Ragnar Lárusson
Sveinbjörn Hannesson
Guðm. H. Guðmundsson

Varamenn.

Gróa Pétursdóttir
Gísli Halldórsson
Pétur Þorgeirsson
Ásgeir Pétursson
Arni Snævarr
Sigurður Pétursson
Einar Thoróddsen
Úlfar Þórðarson

Tillaga um tilnefningu á framboðslista Sjálfstæðismanna

Aðalmenn

Auður Auðuns
Geir Hallgrímsson
Guðmundur H. Guðmundsson
Gunnar Thoroddsen
Jóhann Hafstein
Sigurður Sigurðsson
Sveinbjörn Hannesson
Þorbjörn Jóhannesson

Varamenn.

Ásgeir Pétursson
Hafsteinn Bergþórsson
Gísli Halldórsson
Gróa Pétursdóttir
Jón Thorarensen
Ragnar Lárusson
Sigurður Pétursson
Davið Ólafsson

Tillaga
um aðalfulltrúa í Bæjarstjórn.

1. Gunnar Thoroddsen
2. Jóhann Hafstein
3. Geir Hallgrímsson
4. Þorbjörn Jóhannesson
5. Sigurður Sigurðsson
6. Gróa Pétursdóttir eða Auður Auðuns
7. Guðm. H. Guðmundsson
8. Einar Thoroddsen

Tillaga
um varafulltrúa í Bæjarstjórn.

1. Auður Auðuns eða Gróa Pétursdóttir
2. Sigurður Pétursson, gerlafr.
3. Kristján Jóh. Kristjánsson
4. Pétur Samundsson
5. Gísli Halldórsson, arkitekt
6. Árni Snævarr
7. Ásgeir Pétursson
8. Pétur Þorgeirsson

*****

Nesveg 17, 26. ágúst 1954.

PRÍVAT.

Herra menntamálaráðherra Bjarni Benediktsson.

Oft hefur mér orðið hugsað til þess atriðis í samtali okkar í sumar, er þú spurðir mig, þegar við ræddum um kristnifræðkenndu í Kennaraskólanum og fleira, hvort ég hefði nokkur tök á þessu fólki, sem þarna væri. Mér kom spurningin á óvart. En ég veit hins vegar, að þú eyðir ekki tíma þínum í tilefnislausar spurningar. Spurningin er líka alvarlega eðlis, ekki sízt í sambandi við það að trúá mér fyrir meira starfi í sömu stofnun, með því að eitt frumskilyrði til að ná árangri í kennslustarfi er að hafa tök á námsmönnum og námsefni. Og þar sem þú berð fram spurninguna sem yfirmaður minn, þykir mér rétt að biðja þig um nokkurra mínútna töf við að lesa eftirfarandi.

Ég kenni í fjórum bekkjum Kennaraskólans, einnig minni eigin barnadeild, og kristin fræði í tveimur ^{barna} bekkjum tilheyrandi Kennaraskólanum. Staðhæfi ég, að það sem drýgst dregur til að gera þessa kennsluér ánægjulega, er það, hve mér er eiginlegt að fá þau tök á unga fólkinu, sem nauðsynleg eru til góðs samstarfs. Grundvöll þessa góða samstarfs tel ég fyrst og fremst, hvað mína hlið snertir, að ég reyni að sýna sanngirni í allri umgengni, reyni að nota tímann vel, vera lipur, en þó ákveðinn.

Ýmsir okkar skólar vanrækja nauðsynlega hluti, svo sem söng, sem hefur mikið menningar-gildi, bæði félagslega og fyrir einstaklinginn. Oft er erfitt að fá ungt fólk til að syngja, sem ekki hefur vanizt því. Mér hefur gengið þetta vel. ~~Þat~~ oft syngja lög í bekkjum Kennaraskólans. Hjá mér syngja svo að segja allir, blátt áfram af því, að mér veitir svo létt að haft tök á hugum nemenda og því efni, sem ég fer með.

Lýðræðishugsjónin á ekki upp á pallborðið í okkar skólum yfirleitt. Þar er allt of mikið vanrækt að kenna nemendum það, sem hver maður á að kunna í lýðræðislandi, svo sem það að tala skýrt og skilmerkilega, standa frjálslega frammi fyrir áheyrendum, flytja mál sitt hógværllega og æsingalaust og án persónulegra ýfinga, rugla ekki saman æsingu og áhuga, þola andmæli án þess að þurfa að rjúka upp aftur til að eiga síðasta orðið o.s.frv. Það er meira að segja víða vanrækt að kenna að halda á bók og lesa með skammlausum fram-
burði. Feiminn og heimóttarskapurinn er því orðinn venjugróinn í mörgu ungu fólki, sem hefur þegar verið mörg ár í skóla, og jafnvel því meiri brögð að, sem maðurinn hefur verið lengur á skólabeck. Þetta finnst mér ópolandi öfugstreymi, enda hef ég kynnt annars konar árangri af skólaveru í ýmsum öðrum löndum. Í heimavistarlausum kennaraskóla, þar sem heimili nemenda eru dreifð um stóran bæ, eru málfundahöld í brotum, strjálir fundir og fámennir, og örfáir taka til máls. Slíkir fundir ná því ekki til fjöldans.

Ég hef talið höfuðnauðsyn að ganga á hölm við feimni skólafólksins og óframfærni og kenna því að lesa betur og að tala, viss um það, að ég hafði til þess góða aðstöðu fyrir hinn ágæta samstarfsvilja nemenda gagnvart mér. Í Ameríku og Englandi hafði ég kynnt mér kennslu í þessari grein. Hef ég upp á síðkastið í samráði við skólastjóra einnig haft nokkur málfundahöld í tveimur neðri bekkjum skólans, fyrir utan ýmsa yfirheyrslu í námsgrein í formi ca 3 mínútna fyrirlestra. Nota oft segulband til hjálpar. Mikla sjálfsafneitun kostar það feiminn nemanda að standa frammi fyrir áheyrendum í fyrsta skipti, en hjá mér taka allir til máls. Ég stjórna fundunum, gagnrýni og leiðbeini. Að gefnu tilefni segi ég ástæðuna fyrir því, að mér gengur svo vel að opna "forsiglaða" munna, og hún er sú, að mér veitir svo létt að hafa tök á nemendum mínum og námsefni þeirra. Í samstarfi við mig hafa spilin stokkast vel ávallt. Hvað fundina snertir er fólkið þakklátt fyrir að fá að læra að taka þannig til máls. Einnig fyrir æfingarnar á segulbandið. Ég er að breyta hugmyndum unga fólksins í Kennaraskólanum um fundahöld, að það er ekki nóg, að örfáir menn taki til máls og kjafti á þeim hver tuska, en hinir horfi og hlusti og þori ekki að hætta sér inn á orustusviðið þar sem "boxið" fer fram upp á líf og dauða. Og að það sé ekki tilgangur málfunda að leiða aðeins fram andstæðar skoðanir, sem verða skuli æ andstæðari sem lengra líður á fundinn. Í a.m.k. öðrum bekkjum héldu nemendur áfram málfundum á eigin spýtur í þeim anda, sem ég kenndi þeim, ánægðir yfir leiðbeiningum mínum.

Oft er sagt, að fyrsta staupi unglingsdregnja sé ætlað að vinna bug á feimni og óframfærni. Ef upplendið miðaði yfirleitt meir en nú að því að kenna og æfa þróðmannlega framkomu og rétt mat einstaklingsins á sjálfum sér og tillitssemi við aðra, yrði það áreiðanlega lóð á vogarskálina gegn "vínþörf" unga fólksins. Myndi það einnig vinna gegn æsingakenndum skoðunum og öfgastefnum.

SNÚ.

"Fyrir löngu eruð þér farnir að halda, að vér séum að verja oss gagnvart yður", sagði Páll postuli forðum. En nú slæ ég botninn í, þó að auðvelt sé að halda áfram.

Utanríkisráðherra okkar heyrði ég eitt sinn segja á þingi Sjálfstæðismanna, að andstæðingarnir hefðu skrifað margar skáldsögur um utanríkisráðgjafi og notað sitt nafn í þeim skáldsögum. Þetta veit ég að er rétt. Og þær skáldsögur höfðu ákveðinn tilgang.

Allir mætum við einhvern tíma verkefnum, sem eru ekki auðleyst. En segi einhver, að einkenni á kennslustarfi mínu séu léleg tök á efni og nemendum, segi ég það skáldsögu vera, gerða til að þjóna einhverjum tilgangi. Annars liggur málið opið fyrir athugun, því að marga er hægt að spyrja um, hvað rétt sé í málinu.

Með mikilli virðingu og góðri kveðju,

Helgi Tryggvason.

E. S.

Ég er nú á forum

n. k. þriðjudagskvöld,
í söngfór Jóstrætra.

Kim seint í sept. af
gildum ástæðum náði

ég ekki tali af þér, og
sendi þér þessar línur.

Leyfi mér enn fremur að
míma á fyrsta bréfi mitt
í sumar. JLT.

Harðarholti 4. apríl 1847

Þessa förmáttar ári þessa Bjarni Benediktsson

erit einn staddur heima í Harðarholti
Kristján Björnsson, þorvaldur Jónsson og ég.

Kristján mun birta þig á mánudagum á
Darmstadt og afkenda þess þessur á samt
försógn þess sem við bítum um. Þorvaldur
segi að sei hafi verið sagt þess sama og Kristján
um afgreiddu skrefningunum.

Þessi birta umt. á umráðum um þetta máli
að megin þess á öðru þó að þess þessur hafi
verið eitthvert lögfaldr í þessu máli ~~þess~~ emis
og bítum.

Þessi birta umt. umt. sem birt er af
þessu umt. á þessu þess í London, en ein á árangur.
Þessu þess þess þess umt. umt. umt. umt. umt.
í London þess þess, og á þessu þess þess.
þessu þess þess þess þess þess þess þess
þessu.

Þess þess þess þess þess þess þess þess
þessu þess þess þess þess þess þess þess
þessu.

Þess þess þess þess
þessu þess þess þess

F. VAN HOORN

Woonschip „Ultima T(h)ule“

Postgiro 534294

Hilversum, 13. júní 1954

Postbus 158

Herra Bjarni Benediktsson
Menntamálaráðherra
REYKJAVÍK
Ísland

Í tilefni 10 ára afmæli íslenzka lýðveldisins flyt ég yðar Hágöfgi og allri íslenzkri þjóðinni beztu heillaóskir. Er það von mín að Ísland megi komast að úrlausn úr örðugleikum sínum, m.a. í handritamálinu og landhelgisdeilunni. Jafnframt vil ég fullvissa yður um að ég hefi stóran aðdáun fyrir það alt sem gerzt hefur á Íslandi, þótt landið sé svo fámennnt.

Því miður er almenninginum í Hollandi ekki ljóst hve falleg eyjan með köldu nafnið er og hversu mikil menning þjóðarinnar. Enda tel ég það starf mín að fremja sem mest viðskifti á milli Íslands og Hollands. Þakka ég í þessu sambandi aðstoð marga íslenzkra aðilja.

Einn starfsbróður mín, Bert Garthoff að nafni, hefur verið leiðtogi hollenzkra stúdentaflokka sem komu til Íslands fyrir strið, undir forustu Van Hamel háskolakennara. Sjálfur var ég á Íslandi í 1949, og tók þátt í norrænu stúdentamótinu.

Það er ekki útilokað að ég fari til Reykjavíkur í annað sinn í haust, á vegum Ferðaskrifstofu Ríkisins. Það má athuga möguleikarnir fyrir aukið ferðamannaskifti á milli okkar báða landa, ásamt listsýningum, flutning léttra og símfónískra tónverka, þjóðlög o.s.frv. Ferðaskrifstofan hefur þegar vinsamlegast látið mér fá kvikmyndir, en er ósk mín að auka kynningarstarfsemina í Hollandi sem mest. Vona ég einnig í því sambandi að fá tækifæri fyrir viðtal við yður, ásamt öðrum upptökum fyrir "hljóðmynd" handa hollenzku útvarpinu.

Um leið og ég lyk þessu bréfi, vil ég láta í ljós þá von að íslenzka þjóðin og menning hennar mega blómgastr í framtíðinni, og að kunáttuleysið í heiminum um land yðar muni hverfa.

Virðingarfyllzt,

Friðrik "frá Horni",

Friðrik Þ. Horn
útvarpspúllur

Kámsstjórnar barnafræðslunnar og undanastípting-
bráttáráttalansu skólans 1954-1955.

1. Þórlleifi Björnsdóttir verti talit af gegna náms-
stjóra starfi í Snafellsness- og Hraппadaleyslu, lítra- og
Borgarfjarðarsýslu, ásamt miverandi undan-
stjórn. Undanist með: frá Hvalfirð. af Hrítafirð.
2. Hefðani Jónsdóttir verti talit af gegna undan-
stjórn, er Sm. Sýsl. kafti, ásamt hluta sine miver-
andi undanist, p.e. Hinavattussýslunni bráttun.
Undanist með: frá Hrítafirð. af Borgarfjarðarsýslu.
Þúseta leyfð í Reykjavík þetta skólans - 1954-1955.
3. Steingrímur Björnsdóttir verti talit af gegna námsstjórn
(setlu til sine sta) í Austurland - p.e. frá Borgarfjarðar-
sýslu af Skeiðarássandi.
4. Bjarni M. Jónsson heldi undanist sine í -
breyttu - p.e. frá Skeiðarássandi af Hvalfirð.

Fýri mesta vor verti undanastíptingun eudau-
lega ákvæfin.

Tilloya til athugasemur.

I. Vesturland - frá Skarpskeiði af Hrítafirð -
(er Hvalfirð)

II. Norðurland - frá Hrítafirð. - Borgarfjarðarsýslu

III. Austurland - frá Borgarfjarðarsýslu af Skeiðarássandi

IV. Suðurland - frá Skeiðarássandi - Reykjavessfjallgarði

V. Suðvesturland - frá Reykjavessfjallgarði af Hvalfirð. sta
Skarpskeiði.

VI. Reykjavík - 1/2 námsstjórn, hluti af starfi fræðslufulltrúa.

Í sambandi rit athugasemur í forsendunum eudanlegrum
undanastíptingun kemur til greina m. a. i:
Haldi skólans starfa, samunni fjöldi og samgöngur.

Nálgættur 04. Júl
í Þorreyjarskóla
Mánudaginn eftir afmúll hverskúlesteyningar minnar
Sunnudaginn 1954

Heil virði, ^{Sáms-081} menntamála ráðgjafi
Þjámi Benediktsson og Sími

Maður er að reyna að selja
meirja rágn sína minn gælfur - og
hinn rágn-er ekki af ástáldu - og það er máli
aldr minna hótþörf frá yður - og minn er
mánuður - og það veit ekki hvern þyðir að
spaka sig - tína sámmu eða u. - undan-
-fanna þau með star gælfu íhi í kynsumu
og yfer - og þyður - lá - fyrir í allan þessu
yður - og þar er auk hlustu á á þendur þar er þu
- hótþeyningar minnar kerku - og hafi svo ekki kognuð
minn yður og yður persónulega hót. Þyður var selu!
hinn að þyðja í mig minn eitruat = um at minn
- samþaut hafi og ekki veit neim á þyður = ív minn
daglega vinur sultu - lífi og minn þessi hafi þakkað
og þakka yður kenna menntamála ráðgjafi
og þitt yður að þona einnig minn til
hvernig og þessu máli

Yfarir þegar
Þenna menntamála ráðgjafi
máður Þjámi Benediktsson og Sími

Dulskeyti
til Seudiráðs Íslands,
Kungmannahöfn.

Tilvísun þríf Seudiherra mentamála-
ráðherra 22. febr. íska ríkisráðgjörnum
heirildar þessa Borkholts tillögun umli
þingflotkanum Trinadarnál og þrískýra
meqinshodum Seudiherra, skodum Sjörnum
innar svipud mentamálaráðherra og telur
málad of vödu hlutarnilid ráða lykta
mi sijnson

Atteinal

Dulskeyti frá
Seudiráði Kjöfn.

Heirildast hvortveggja Seur Trinadarnál
mál

Islegatinn

Dómsuccila rúthers
Bjarni Benediktsson

Keflavíkurlugvelli, 15. júlí 1954.

Herra Menntamálaráðherra

B j a r n i B e n e d i k t s s o n,

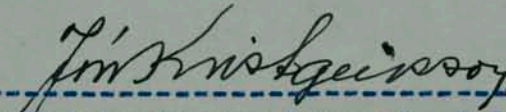
Reykjavík.

Heiðraði vinur.

Hér með vil ég leyfa mér að staðfesta, að ég hefi mótttekið heiðrað bréf yðar, sem tilkynnir mér að hæstvirt fáduneyti yðar hafi fallist á að veita mér orlof um eins árs skeið.

Fyrir þetta vil ég þakka kærlega. Satt að segja hafði ég ekki búist við að fá slíkt orlof nokkurntímann á æfinni.

Vinsamlegast

Jón Kristgeirsson, kennari, Melhaga 5,
sími 7869.

STEINGRIMUR BERNHARSSON
DALVIK.

P.t. Akureyri, 14. sept. 1954.

Herra menntamálaráðherra

Bjarni Benediktsson.

Eg hefði ekki heyrt þess getið að búið sé að ráða námsstjóra fyrir Norður- og Austurland, því leyfi ég mér að fara þess á leit við yður herra menntamálaráðherra, að þér veitið mér námsstjórastarfið á Austurlandi. - Eg kysir þó fremur Norðurland, en hygg að það sé þegar ráðinn maður í það starf.-

Undanfarin 15 ár hefði ég starfað við alla flokka barnaskóla-kerfisins, verið farkennari í 1 ár, kennari við barnaskólann á Akureyri í 4 ár og síðan skólastjóri við barna- unglinga- og miðskólann í Dalvík. Étla mætti því, að ég gæf þess starfs við námsstjórans af eigin reynslu, betur en ýmsir aðrir kennarar, er aðeins hafa starfað við 1 eða 2 skólaflokka.

Vinsamlegast svarið bréfi þessu, ef þér getið annríkis vegna.

Með vinsemi.

Steingr. Bernharsson

Einkamál.

Sauðárkróki, 6. ágúst 1954.

Herra
ráðherra Bjarni Benediktsson,

Reykjavík.

Í framhaldi af viðtali, er við Ragnar Pálsson áttum við yður 1. júní s.l. um ríkjandi aðdrúmsloft á sýsluskrifstofunni hér o.fl., hefir Ragnar tjáð mér eftirfarandi, sem mér finnst ástæða til að skýra yður frá:

Ragnar hefir nú staðfest ákvörðun sína um að stofna eigið fyrirtæki, sem er að kaupa Verzlun Pálma Péturssonar hér í bænum. Hann hefir starfað á sýsluskrifstofunni síðan haustið 1946, þá er undirbúningur að gildistöku almannatryggingalaganna var hafinn. Hefir hann æ síðan haft á hendi umboðsstörf trygginganna án aðstoðar sýslumanns og starfsmanna hans. Einnig hefir hann haft með höndum bókhald Sjúkrahússins hér og stjórn þess að miklu leyti. En sýslumaður hefir verið stjórnarnefndarformaður þess og framkvæmdastjóri um árabíl, og haft fyrir það að launum ca. kr. 14.000.00 á ári, a.m.k. hin síðari ár. Af þessari upphæð hefir hann greitt Ragnari kr. 6000.00 á ári. Laun Ragnars fyrir umboðsstörfin hafa numið ca. kr. 36.000.00 á ári. Hins vegar hefir sýslumaður þegið fyrir umboðsstörfin ca. kr. 11.000.00 á ári og þannig hlotið fyrir störf Ragnars samtals kr. 18-19 þús. krónur árlega.

Þegar svo var komið að Ragnar var ákveðinn að breyta til um atvinnu, bauð hann sýslumanni upp á að hann héldi starfi sínu áfram á þeim grundvelli að skrifstofa umboðsins og sjúkrahússins yrði flutt í skrifstofu Verzlunar Pálma Péturssonar ásamt því

tilboði að laun hans lækki um ca. 10 - 15 þús. kr. á ári. Þessu svaraði sýslumaður á þá lund að almenningur myndi líta svo á að Ragnar myndi nota aðstöðu sína á þann veg að beina bótaþegum til vöruúttektar í verzlun sína m.ö.o. að hann myndi greiða bótaþegum bætur þeirra með vörum.

Ragnar hefir enn fremur upplýst að sýslumaður hafi í hyggju að ráða stúlku á skrifstofuna, sem var starfandi þar fyrir 2-3 árum, en sagt upp starfi þá er Stefán sýslumannssonur var settur fulltrúi við sýslumannsembættið. Stúlka þessi heitir Rannveig Þorvaldsdóttir, flokkshundin alþýðuflokkskona, nú starfandi í Kaupfélagi Skagfirðinga fyrir kr. 2.200.00 á mánuði. Stefán fulltrúi mun vera ætlað að hafa á hendi yfirstjórn umboðsins, en ekki séðið hvernig rekstri og bókhaldi Sjúkrahússins verði háttað framvegis. En telja má víst að það verði á hendi einhvers stráksins.

Fullyrða má að bótaþegar og aðrir sýslungar líti þannig á að Ragnar hafi unnið það sjálfstætt og vel viðkomandi tryggingunum, að ekki sé óeðlilegt að þær fylgi honum eftir, meðan hann flytur ekki burtu úr bænum, að undanteknu þjóðvarnar- og kratadóti, sem eru á mála hjá sýslmanni.

Hins vegar er brýn nauðsyn að þetta starf- daglegt samband við fólkið- falli ekki úr hendi sjálfstæðismanna.

Meining mín er því sú samkvæmt framansögðu, að leitast fyrir um hvort þér sjáið nokkra leið til að Ragnar haldi starfi sínu áfram við tryggingarnar, þó með yfirstjórn sýslumanns eins og verið hefir.

T. d. með því móti, að þegar sýslumaður tilkynnir uppsögn Ragnars frá 1. nóv. n.k. og ber undir ráðuneytið ráðningu nýs starfsmanns verði þá athugað hvort ekki reynist unnt að ráðuneytið hafi áhrif á þetta mál. Mætti leyta umsagnar

Tryggingastofnunar ríkisins ef þurfa þætti.

Þegar eg var að enda við bréf þetta skaut Ragnar því að mér að sýslumaður hefði átt viðtal í síma við herra fulltrúa Ragnar Bjarkan um þetta mál.

Með vinsemd og virðingu

Mattjat Sigurðsson

SÝSLUMAÐURINN Í SKAGAFJARÐARSÝSLU
BÆJARFÓGETINN Á SAUÐÁRKRÓKI

Sauðárkróki, 2. nóvember 1954.

Hæstvirtí herra ráðherra.

Nú samstundis, er eg átti símtal við herra skrifstofustjóra Gústaf A. Jónasson, í því skyni að biðja hann að sjá um að ungfrú Rannveig Þorvaldsdóttir fengi laun greidd hjá ríkisféhirði, tjáði hann mér að samþykki yðar hafi aldrei verið leitað fyrir ráðningu þessari.

Hafi mér nokkur tíman komið nokkuð á óvart er það þetta.

Það mun hafa verið í byrjun ágústmán. síðastl. að eg samtalaði við Ragnar Bjarkan, sem þá gengdi skrifstofustjórástörfum í dómsmálaráðuneytinu og tjáði honum frá fyrirretlun minni að ráða ungfrú Rannveigu í stað Ragnars Pálssonar. Jafnframt leitaði eg eftir samþykki ráðuneytisins við ventanlegri ráðningu hennar. Lofaði hann mér að bera þetta mál undir yður. Tjáði eg honum jafnframt að mér væri áriðandi að fá svar sem bráðast, og jafnframt að eg liti svo á að ráðningin væri samþykkt, ef mér yrði ekki svarað.

Það var ekki fyr en um miðjan ágúst að eg réði ungfrú Rannveigu. Mátti eg ekki draga það lengur, þar sem hún þurfti að fá lausn frá starfi sínu hjá Kaupfélagi Skagfirðinga.- Og mínir voru eftirgangsmunirnir en ekki Rannveigar, að ráðning þessi tækist, því eg þekkti stúlkuna að ráðvendni, skapfestu, greind og dug.

Framanritaða skýrslu mína get eg staðfest, sem sanna og rétta hvar sem er.

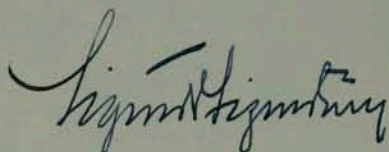
Ef þér kynnuð að vilja grennslast eitthvað um ungfrú Rannveigu, þá bendi eg yður á Kristinn Baldursson frænda yðar, sem giftur er systur hennar Sigríði, en Rannveig hefir tjáð mér að hún væri kunnug honum.

Eg vona nú að yður megi vera ljóst af framangreindum upplýsingum, að það var fjarri því, að eg hafi ætlað að ganga fram hjá yður í þessu máli. Það eina sem eg get ásakað mig um er að treysta því að þetta ráðningarmál veri borið undir yður, eins og það um.

En nú er eg bundinn af þessari ráðningu og bið yður því að samþykkja hana, sem bráðast. Stúlkan tók við starfi l. þ.m.

Mér þykir þetta leiðinlegt, en það á víst ekki úr að aka, að framkoma mín valdi misskilningi.

Vinsamlegast.

Til

herra dómsmálaráðherra Bjarna Benediktssonar,

Reykjavík.

Reykjavík, 25. marz 1954.

Hr. dómismálaráðherra
Bjarni Benediktsson,
Reykjavík.

Útaf ummælum yðar um rekstur Búnaðarbanka Íslands, sem tilfærð eru í Morgunblaðinu 18. og 19. þ.m., viljum vér undirritaðir flokksbræður yðar og kjósendur Sjálfstæðisflokksins kynna yður viðhorf okkar til Búnaðarbankans og þeirrar starfsemi hans, sem þér virðist helst átelja, ef það mætti verða til þess, að þér gætuð viðurkennt viðhorf vort og tekið tillit til þess við afgreiðslu frumvarps þess er ummæli yðar spunnust útaf.

Það skal strax tekið fram, að vér óskum ekki að blanda okkur í pólitískar deilur eða valda yður óþægindum, heldur aðeins að skýra fyrir yður viðhorf vort, sem þér annars eigið ef til vill tæplega kost á að kynnast eftir öðrum leiðum, þessvegna er bréf þetta samið og sent yður sem persónulegt bréf eingöngu.

Búnaðarbanki Íslands fékk fljótlega orð á sig fyrir greiða og lipra afgreiðslu og kurteislega framkomu starfsmanna sinna, æðri sem lægri, Varð þetta til þess að fjöldi Reykvíkinga handust brátt að bankanum með viðskifti sín. Sparifjárinnlög jukust jafnt og þétt svo að þau munu nú vera, samkv. upplýsingum yðar á Alþingi, um 111 miljónir króna.

Vér höfum að sjálfsögðu engar skýrslur í höndum um það, hve mikið af þessu sparifé er eign Reykvíkinga, en teljum líklegt að það sé megin þorri þess. Oss þykir og ósennilegt að Reykvíkingar leggi sparifé sitt í Búnaðarbankann til þess að styrkja landbúnaðinn. Mun þar miklu fremur ráða lipur afgreiðsla bankans og áeggjanir þeirra iðnrekenda og kaupsýslumanna, sem viðskiftalána njóta í Búnaðarbankanum til starfsmanna sinns, skylduliðs og vina um að það leggji sparifé sitt í þann banka.

Það er því að vorum dómi síður en svo ámælisvert að miklum hluta þessa sparifjár sé veitt til að greiða fyrir iðnaði og verzlun í Reykjavík þar sem oft er ekki í önnur hús að venda um viðskiftalán, og ekki sízt ef það gerir bankann jafnframt hæfari til að inna af hendi það hlutverk sem honum er fyrst og fremst ætlað og sem felst í nafni hans.

Vér viljum með bréfi þessu gera yður ljóst, að þessi þáttur í starfsemi Búnaðarbankans, þ.e. viðskiftalán og kaup á viðskiftavíxlum, hefir haft hin víðtækustu áhrif á rekstur fyrirtækja vorra og ýmissa annara smærri iðnaðar- og verzlunarfyrirtækja og að takmörkun á þeirri starfsemi bankans getur haft hinar afdrifaríkustu afleiðingar í för með sér hvað snertir atvinnu- og viðskiftalíf bæjarins, því fjöldi þeirra fyrirtækja, sem skifta við Búnaðarbankann

Agnar Lúðvíksson
heildverzl.
Dagbjartur Sigurðsson
heildverzl.
Marínó Jónsson
leðuriðja
Magnús Guðmundsson
Verzl. Áhúld
Eiríkur Kristjánsson
kaupm.
Eiríkur Bjarnason
heildv.
Hörður Sveinsson
heildv. Ölver
Ólafur Þorsteinsson
Geir Stefánsson & Co.
Páll Einarsson
Stillir h.f.
Sigurbór Jónsson
verzl.
Högni Gunnarsson
Keilir h.f.
Ingimar Jónsson
Bólsturgetin
Árni Jónsson
heildv.
Ragnar Þórðarson
verzlanager
Kristján L. Gestsson
Heildv. H. Árnason
Baldvin Einarsson
Almennatryggingar
Gunnar Friðriksson
Vélasalan h.f.
Björn Mekkiþósson
Lífstykkjabúðin

Ámundi Sigurðsson
málmíön.
Kjartan Guðmundsson
teppagerð
Þórður Kristjánsson
Trésm. Austurbæjar
Ólafur Sigurðsson
Listprent
Guðm. Magnússon
Prjónast. Hlín
Lúðvík Þorgeirsson
Lúllabúð
Gunnar Einarsson
Ísafoldarpr.sm.
Sveinbjörn Jónsson
Ofnasmiðjan
Gunnar Hall
Ragnar H. Blöndal
Gísli Jóh. Sigurðsson
Kaforka
Björn Jónsson
V. B. K.
Pétur Snæland
Gummiverksm.
Sigurður Guðmundsson
Harpa h.f.
Karl Lúðvíksson
Austurb. Apotek.
Ó. J. Einarsson
Kemikalía
Ingibergur Stefánsson
Blikksm. Grettir
Haraldur Ágústsson
heildv.
Tómas Magnússon,
Chemia
Ragnar Jónsson
Helgafell
Guðjón Bernharðsson
Plutó h.f.
Ólafur F. Ólafsson
ullarverksm.
Gunnlaugur Ásgeirsson
Verzl. Ásg. Gunnl. sonar

BÆJARFÓGETINN
Í NESKAUPSTAÐ

Neskaupstað,

p.t. Reykjavík, 21/9. 1954

EINKAMÁL

Herra dómsmálaráðherra Bjarni Benediktsson,
Reykjavík.

Með vísun til samtala okkar í dag og s.l. fimmtudag,
þurfa þessar upplýsingar að berast þér.

Umrædd umsókn er á nafni Jóns Guðlaugssonar, forstjóra
verksmiðjunnar Ópal í Reykjavík.

Sverrir Júlíusson lofaði, að endurnýjunarbeiðni hans yrði
tekin með í úthlutunarathugunina, enda þótt hún kæmi ekki fyrr
en í dag.

Um er að ræða bíl frá hvaða landi sem er (U. S. A.)

Þörf mannsins má verja með atvinnu hans - hann annast sölu
fyrirtækisins.

Sverrir reiknaði ekki með, að verða við úthlutunina, en
llofaði, að koma erindinu á framfæri við dr. Odd, en það, sem úrslitum
mun ráða verða auðvitað orð þín.

Með vinsemi og virðingu og þakklæti fyrir
allt gamalt og nýtt.

Asel v. Júlíusson

Reykjavík 27/6 1954

Hr. dómsmálaráðherra
Bjarni Benediktsson,

Nokkrar línur varðandi Ólafsvíkurhöfn.

Eg se ekki betur, en að ummæli andstæðinga minna heima ætli að sannast, en þeir sögðu að afloknum kostningum, þegar sjálfstæðismenn tóku meirihluta " Nú tekur við hin dauða hönd"

Hafnarframkæmdir í Ólafsvík hafa stöðvast í mínum höndum, eg hef því gert síðustu tilraun til lánsútvegunar og það er að skrifa Eimskipafélagi Íslands h.f. og leita eftir láni úr eftirlaunasjóði félagsins.

Þar sem eg veit, að þér eruð í stjórn félagsins, vil eg hér með biðja yður að ljá þessu máli lið.

Virðingarfyllst,

Árnar Þorgeirsson

GUNNAR JÓHANNESSON
PRESTUR

SKARDI
ARNESSÝSLU,

5/8 1854

Heitnati, keri vinur!

Þegna mikillur nauðsynnigur vafst
sag i af ómata þig með þessum bréfinu. En
efni þess er af náða lítilhættar veitingu
þveanþambættis þess, sem þumati út veitingu
þveanþambættisins á st. netri.

Þú manst hvernig, af slata um-
sæljandanna um ambætti þetta er hafa ó-
lík. Þína Guðmannur stendur þar í flakli
sem háfarandi prófessor og minnandi listun
sta með þinni slefu, sem verit hafa þú sem
mor allskátandi út sláðilann frá uppstafi.
Þú ert oss ímsum sem sin hofu minn til upp-
lausnar og tannlepis en fætur og öryggis. Minn
um sæljandinn, þína þendsson vill minn slefu
sína og starf út ína ginnu og margvegni þenninn
hitaqua listinn um af þis (NB heistin þis) sé óþjáluoni.
þú ert gundvættur alls ríðis og velfaraðar ein staldari
og þjáð. Þú ert oss ímsum þat rétt hofu
Persónulegan þetta þat er góðan til þess þess

mannna, en þá er minn mjög í munni, að þeir
hejoli embættit. Grundlögn þeirra óleas er þá,
sem býr gelur, en auk þess, þyglit og gata um
þat elant, að þeir er fremri af máni og tæknir
í umreddri grun en hinn. Hann er minn ~~mei~~
centrum inna iðindalegru rannsókna og fróta
gamla teka mættisins. Er máni hann í mjög elabíl-
um grundvegi, og viltangsefni hann samgöft sem best
má veita. Er þar um umbrögð af kær, sem eru
laus vit yfirbörðmættis og heilalíður.

Þegar þeir lif nánn kilt í semiliskum máttum
og fróttum, hefur hann til þess aðmæli Guðfróð-
deildar hláðilans. Munnþingur hafa umtír-
at þau mættis. Er er þá leit og þeir tók af
sölgast frótanæmt uel, tók átt. og so að hignu
kilt kát og möllei og fundu þat kát, at dubba
þra Guðmund á Hvammi til máni, so þygti
hannum til at hejola starf þess. Hann, þá er hann
fori frá hláðilansum. Er máni þeir rímkoti
vegna þess, at hláðilinn vestra tók guðfróð-
þess frá hláðila Islands elabí gítt, og vand hann
þri at eyti elgannabum tíma í at líka sig um þis
þess at nign, sem hann svo lauk met þess.

Þegar elabí, Þjarni, hversu þar hvarast
þessi leður minn né hefur, hvernig þú hann
okkur þessum gannal guðfróðingum í kiltum.
Er þess er elabí at dygast, at oss hvarast hvarast in
reikandi tíu og sitamat miter en uel og teijum mark
miter gótt í þjálfi vora í þis spóttit og summet.

Þis óskum vit, at mótast máni vit nanna og hvarast,

GUNNAR JÓHANNESSON
PRESTUR

SKARÐI
ARNESSÝSLU

af því voni af þá mál annar en veit helur
inn i sultþöðidul dinn.

En svo er málaum komit, af þegar úr þessum
af leila þrið. y uel þessum málaum fuellingis, 74
skilort af þessa nema til yfirlis, ritherra Sjálfstjórn-
stjórninn. Ef þú getit skili ortit úr öðrum
skilur, 74 engin von um gótan framgang í lög-
mála skilur.

Vér höfum ortit af öðrum svo úr vorbrigtis mál
sinn. Meðta vorbrigtis mál i forskilossningunum
þá þú biskupsstjórnit mýg í verra veg. Ná svo þú
væ málurá von um docantsemblællit. Spá minn 74 þú,
af þú getit valdit miklu um katval. Ef vona, af
sá vonarskili mági fannur glotubon skilur úr
undirskrift þinnu ákvörðun um veilinguna.

Þessum þú minn þessa skrif. Ef það þú
bestu öðrum þú þú skilur til þessum.

o Met skilur y vinnu þú

Gunnar Jóhannsson

Reykjavík, 9/8. 1954.

Svör Jóns Pálssonar við bréfum

Þorsteins Einarssonar íþróttafulltrúa.

Í bréfi dags. 28. júlí 1954 segir þorsteinn, að ég hafi ekki (því miður) haft samband við yfirlækni eða sérfræðinga eftir að vottorð Óskars Þ. Þórðarsonar var gefið út í vetur.

Svar.

Þetta er ekki rétt því snemma í sumar lét ég taka af mér fjölda röntgenmynda og var það framkvæmt af Ólafi Jóhannssyni þeim sama lækni og framkvæmdi röntgenskoðun á mér í vetur.

Einnig hefi ég haf samband við Óskar Þ. Þórðarsson, að vísu aðeins í síma, og síðast þegar við töluðum saman bað ég hann að framkvæma á mér skoðun þann sama dag, sem hann kvaðst þá ekki geta gert sökum anna og hefi ég ekki haft samband við hann síðan enda verið all lengi að heiman.

Hinn 26. júlí bað íþróttafulltrúi mig að fá mér nýja umsögn Óskars Þ. Þórðarsonar um heilsufar mitt. Það reyndi ég að gera, en tókst ekki, því að Óskar er nú í sumarfríi. Ég bauðst þá til að fá umsögn annars sérfræðings, en það aftók þorsteinn með öllu.

Um þetta hlýtur þorsteini Einarssyni að vera kunnugt enda áttum við samtál um þetta daginn, sem umrætt bréf var skrifað. Síðan í vetur hefur þorsteinn ekki beðið mig um læknisumsögn fyrr en nú um daginn og þá með eins dags fyrirvara.

Nú hefi ég verið hjá próf. Jóhanni Sæmundssyni í all nákvæmri rannsókn og segist hann fús að gefa umsögn um heilsu mína sé þess óskað.

Í bréfi, dags. 29. júlí, segir ípróttafulltrúi, að stytting daglegs starfstíma sé sú framtíðarlausn sem ég helst hugsí mér.

Svar.

Þegar ég hefi rætt um þessi mál við Þorstein á undanförunum árum óskaði ég aldrei eftir að hafa minna að gera heldur að starfi mínu yrði breytt. Þetta fannst Þorsteini jafnan óframkvæmanlegt og bar ýmsu við, sem mér fannst létt á metum. Það er fyrst nú, sem ípróttafulltrúi hefur frambærileg rök gegn því að mér verði veitt nýtt starf, en þ.e.a.s. að nú sé ég orðinn of heilsulaus til að sinna störfum, og er þá borið að þeim brunni, sem bæði ég og vinir mínir (ótilkvaddir) voru búnir að segja Þorsteini.

Að öllu samanlögðu er ég því samþykkur tillögum Þorsteins í bréfum dags. 28. og 29. júlí um starfstíma minn í Sundhöllinni á komandi vetri, en það er að starfsdagur minn verði stytting þannig að ég kenni aðeins eftir hádegi.

Þó á þetta beri fyrst að líta, sem bráðabirgðalausn fyrir komandi vetur, væri ég afar þakklátur háttvirtum kennslumálaráðherra, ef hann sæi sér fært að þessi stytting vinnudagsins væri staðfest mér til frambúðar. Af ýmsum ástæðum þykir mér það vissara.

Að endingu vil ég geta þess að eftir að hafa haldið sundnámskeið vestur í Dalasýslu, sé ég að eftirlit með sundkennslunni út um land er ennþá meira aðkallandi en ég áður hafði haldið.

Virðingarfyllst.

Jón Pálsson

Til háttvirts menntamálaráðherra
Bjarna Benediktssonar.